

Свириденко Денис Борисович,
д. філос. наук, проф.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОМЕТРІЯ ТА НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ»

I. Основна мета дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни *«Наукометрія та науково-організаційна діяльність»* є формування у аспірантів знань про наукометрію як складову забезпечення результативності їх науково-дослідної діяльності та формування практичних умінь та навичок використання наукометричних інструментів, а також розвиток умінь щодо здійснення науково-організаційної діяльності відповідно до діючих у системі підготовки аспірантів нормативних актів.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців

Для здобувачів третього рівня вищої освіти (доктор філософії).

Нормативна навчальна дисципліна

III. Програмні результати навчання

Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема результати емпіричних досліджень та теоретичного аналізу соціальних систем і процесів, наявні соціологічні дані.

Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.

Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з соціології у закладах вищої освіти, здійснювати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу.

Оволодіння організаційними навичками дослідницької діяльності з використанням інформаційних технологій в роботі з наукометричними базами.

Набуття навичок інтеграції у глобальний дослідницький простір з використанням можливостей сучасної наукометрії.

Уміння ефективно працювати з нормативною базою в галузі наукової та науково-технічної діяльності в Україні, та в сфері здійснення дисертаційного дослідження на здобуття третього освітнього рівня доктора філософії.

IV. Короткий зміст дисципліни

Тема 1. Становлення наукометрії як галузі знань

Тема 2. Роль наукометрії у науково-дослідницькій діяльності аспірантів

Тема 3. Евристичний потенціал та недоліки наукометрії

Тема 4. Особливості та практичні можливості наукометричної бази Google Scholar

Тема 5. Мультидисциплінарна наукометрична база даних Scopus

Тема 6. Мультидисциплінарна наукометрична база даних Web of Science

- Тема 7. Наукометричні показники української науки
Тема 8. Український індекс наукового цитування (УІНЦ)
Тема 9. Бібліометрика української науки
Тема 10. Науково та науково-технічна діяльність в Україні: нормативно-правовий аспект
Тема 11. Науково-організаційна діяльність як технологія спрямована на забезпечення та координацію наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності: структура, функції, види, етапи
Тема 12. Наукова інформація та дослідно-експериментальна перевірка: пошук, накопичення, обробка даних
Тема 13. Обробка та оформлення результатів дослідження освітньо-наукового рівня доктора філософії
Тема 14. Підготовка до захисту дисертації освітнього рівня доктора філософії: вимоги, етапи, процедури
Тема 15. Процедура захисту дисертації

V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання дисципліни

кафедра ЮНЕСКО з наукової освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
Свириденко Денис Борисович, д. філос. наук, проф., завідувач кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти
unesco@npu.edu.ua

VI. Обсяг навчального навантаження та терміни викладання дисципліни

На дисципліну відводиться 4 кредити (120 годин), з яких лекційні – 30 годин, практичні – 22 годин, самостійна робота – 58 годин. Дисципліна викладається у I та II семестрі.

VII. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на принципах академічної доброчесності, академічної культури університету та діючих вимог до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.

VIII. Основні інформаційні джерела для вивчення дисципліни

Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб.* Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

Назаровець С., Борисова Т. *Відкритий доступ до наукових цитувань. Практичний посібник: [препринт]*. К.: ДНТБ України, 2019. 33 с. <https://doi.org/10.5281/zenodo.2553994>

Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : монографія / автор. кол.: Л. Й. Костенко, О. І. Жабін, Є. О. Копанева, Т. В. Симоненко; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. К., 2014. 212 с.

Наукові дослідження і розробки: світова практика та вітчизняний досвід / Т.В. Писаренко [та ін.]. Київ: УкрІНТЕІ, 2019. 266 с.

Наукометричні показники та їх значення у роботі сучасного науковця: метод. рек.; [уклад.: Соломенчук Т. М. та ін.]. Київ: [б. в.], 2016. 54 с.

Путівник у прикладну наукометрію : навч. посіб. для студентів ОКР "Бакалавр", "Магістр" та аспірантів ВНЗ / [Н. М. Рідей та ін.]; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. 343 с.

Семенов О. М. *Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти = Researcher's Academic Culture: European and National Contexts : навч. посіб.*; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, "Erasmus+ ", Programme of the European Union, EurDocs, програма модуля Жана Моне (2018-2021). Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. 215 с.

Martín-Martín, A., Thelwall, M., Orduna-Malea, E. (2021). Google Scholar, Microsoft Academic, Scopus, Dimensions, Web of Science, and OpenCitations' COCI: a multidisciplinary comparison of coverage via citations. *Scientometrics*, 126, 871–906. <https://doi.org/10.1007/s11192-020-03690-4>

IX. Система оцінювання

Поточний контроль – активність на практичних заняттях, індивідуальні завдання (реферат) та рубіжні контрольні. Підсумковий контроль – залік.